

เงื่อนไขการส่งสินค้าเกษตรไทยสู่ญี่ปุ่น

ดร. สมพงษ์ อรพินท์*

1. ปัญหา

เมื่อญี่ปุ่นกลายมาเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่สำคัญประเทศหนึ่งในโลก ญี่ปุ่นต้องช่วยรับผิดชอบร่วมกับประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีความแตกต่างกันในภูมิภาค เช่นเดียวกับประเทศไทยที่พยายามส่งเสริมให้เกิดเสถียรภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม และปกป้องให้เกิดความมั่นคงของชาติของแต่ละประเทศ ซึ่งอย่างน้อยจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อญี่ปุ่นเองในอนาคต ญี่ปุ่นได้รักษาทบทางที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะอยู่ในเอเชียด้วยกัน มีภูมิประเทศคล้าย ๆ กัน และเป็นเพื่อนบ้านกันมานาน ที่มาของอุปทานและอุปสงค์ของสินค้าชนิดต่าง ๆ ทั้งด้านการส่งออกจากและนำเข้าสู่ญี่ปุ่นในสาขาต่าง ๆ การค้าและการลงทุนได้นำไปสู่การร่วมมือกันกับประเทศต่าง ๆ เพราะฉะนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศต่าง ๆ ยังคงต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ต่อไป

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ไม่ค่อยข้อยกเว้น ได้ค้าขายกับญี่ปุ่นมาเป็นเวลานาน เพราะฉะนั้น การขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นย่อมก่อให้เกิดปัญหาภัยกับไทยมากขึ้น การขาดดุลการค้าของไทยกับญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2527 อยู่ประมาณ 43,272 ล้านบาท ขณะที่การขาดดุลการค้าในปี พ.ศ. 2531 เพิ่มขึ้นเป็น 84,493 ล้านบาท แสดงว่าการขาดดุลการค้าของไทยเสียเปรียบญี่ปุ่นอยู่ในอัตราร้อยละ 19 ต่อปี จึงได้มีการกล่าววิพากษ์วิจารณ์ญี่ปุ่นเกี่ยวกับการไม่สมดุลในโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งแน่นอนทำให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะเสียเปรียบในระยะยาว

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ญี่ปุ่นได้เปิดตลาดการค้ากับประเทศต่าง ๆ ในอเมริกา ยุโรป และอาเซียน เพื่อแก้ไขความไม่สมดุลกับประเทศต่าง ๆ ที่เสียเปรียบดุลการค้ากับญี่ปุ่นรวมทั้งไทยด้วย โดยโจมตีว่า ญี่ปุ่นเอาเปรียบ ขายสินค้ามากกว่าการนำเข้า หรือขายอย่างเดียวไม่ยอมซื้อเป็นต้น จึงทำให้เกิดสมุดปกขาวขึ้น เพื่อขอให้

* อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ญี่ปุ่นเพิ่มการส่งสินค้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่โดยเฉพาะประเทศไทย ขอร้องให้ประเทศญี่ปุ่นเปิดตลาดการค้ามากขึ้น นำเข้าสินค้าเกษตรไทยเพิ่มขึ้น ลดภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรบางชนิดลง เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างตลาดญี่ปุ่นโดยทั่วไปและการนำเข้าสินค้าเกษตรบางชนิดจากไทย

2. เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการส่งออกของไทยสู่ญี่ปุ่น (โดยเฉพาะสินค้าทางการเกษตร) และเพื่อค้นหาวิธีที่ถูกต้องเพื่อช่วยให้สินค้าหลักของไทยไปญี่ปุ่นได้

3. เพื่อระบุสินค้าเกษตรไทยที่ควรจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะให้เกิดความเหมาะสมสำหรับตลาดญี่ปุ่น

4. เพื่อเสนอแนะนโยบายบางอย่างและข้อเสนอแนะ

3. วิธีการวิจัย

เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กล่าวนี้ การศึกษาจะพยายามเสนอโครงสร้างการตลาดสินค้าเกษตรบางชนิดของญี่ปุ่น และการนำเข้าโดยจะวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. สินค้าส่งออกของไทยได้เปลี่ยนไปอย่างไรในช่วง 5-10 ปีนี้ โดยรวบรวมข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงปี 2524-2530

2. การวิเคราะห์ที่จะเน้นข้อมูลสถิติภูมิแสดงโดยรูปร้อยละ และแบบจำลองทางเศรษฐมิติของผลิตภัณฑ์บางชนิด

4. ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นได้เริ่มต้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยและต่อเนื่องมาถึงสมัยศรีอยุธยา ความสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารในด้านการค้าและการเมืองระหว่างไทยกับญี่ปุ่นได้เริ่มเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2149 (ค.ศ. 1606) ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้บันทึกโดยโคกูเกว อิเอยาซึ ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการชาวญี่ปุ่นได้ส่งจดหมายลงวันที่ 22 ตุลาคม ปี ค.ศ. 1606 (พ.ศ. 2149) ไปถึงสมเด็จพระเอกาทศรถ และได้รับจดหมายตอบจากสมเด็จพระเอกาทศรถในปีเดียวกันนั้น ในปี พ.ศ. 2453 ได้มีเรือค้าขายจากไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งแรกโดยเข้าเทียบท่าเรือนางาซากิ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 4 ยังไม่ค่อยมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ญี่ปุ่นมากนัก จนถึงรัชกาลที่ 5 ได้ทรงอนุญาตให้กรมหลวงเทวะวงศ์

วรูประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศขณะนั้นไปเยี่ยมเยียนอย่างเป็นทางการที่ประเทศญี่ปุ่นโดยมีอำนาจเต็มที่จะเซ็นสัญญาการค้าระหว่างสยามกับญี่ปุ่นได้ กับนายอาโอกิ จูโร่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในวันที่ 25 กันยายน 1888 (หรือ พ.ศ. 2431) ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการเซ็นสัญญาความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศนับตั้งแต่นั้นมา

ตั้งแต่ปี 1956 (พ.ศ. 2502) เป็นต้นมา ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นกระทรวงเศรษฐกิจในขณะนั้น (คือกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบันนี้) ได้เริ่มมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาคาการค้าขาดดุลเรื้อรัง โดยแบ่งแผนออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ควรกำหนดแผนการค้าระหว่างประเทศ
2. เป้าหมายการค้ากับญี่ปุ่นควรกำหนดเป็นประจำปี
3. ควรแก้ไขเป้าหมายทางการค้าเสียใหม่ จะเป็นไปตามแผนเดิมหรือไม่ก็ตาม

ในเดือนตุลาคม 1968 (พ.ศ. 2511) ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือระหว่างไทย-ญี่ปุ่นขึ้นในระดับทางการและระดับรัฐมนตรีขึ้น จุดประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการก็เพื่อ

- ขยายปริมาณการค้าร่วมกัน
- ลดช่องว่างการขาดดุลการค้าให้แคบลง

หลังจากตั้งคณะกรรมการขึ้นแล้ว รัฐบาลทั้งสองประเทศได้ตกลงตั้งคณะกรรมการความร่วมมือทางการค้าไทย-ญี่ปุ่นขึ้นอีกในระดับเอกชน ทางญี่ปุ่นโดยมีสหพันธ์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นทราบาย กันในนาม “เคตันเรน” ตั้งคณะกรรมการทางฝ่ายญี่ปุ่นทางด้านไทย กระทรวงพาณิชย์มอบหมายให้สภาหอการค้าไทยจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายไทยคณะกรรมการร่วมทั้งสองประเทศได้จัดการประชุมขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 6-7 พฤษภาคม 1970 (2513) การประชุมได้จัดมาถึง ปี 1979 (พ.ศ. 2522) ปรากฏว่า การขาดดุลการค้าก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ในที่สุดทั้งสองฝ่ายได้เปลี่ยนโครงสร้างความร่วมมือครอบคลุมไปถึงการลงทุนทางเศรษฐกิจและการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ จนวันที่ 8 ตุลาคม 1983 (พ.ศ. 2526) ทั้งสองฝ่ายตกลงจัดตั้งคณะกรรมการร่วมฝ่ายเอกชนขึ้นอีก โดยมีชื่อว่า “คณะกรรมการเศรษฐกิจและการค้า : ร่วมระหว่างไทย-ญี่ปุ่น” โดยแบ่งเป็น 2 ระดับคือ

1. ระดับต่ำซึ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมระหว่างไทยกับญี่ปุ่น
2. ระดับสูงซึ่งเป็นการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจและการค้าร่วมซึ่งจัดโดยเคตันเรนกับหอการค้าไทยจะเปลี่ยนกันจัดประชุมทุก ๆ 2 ปี การประชุมครั้งที่ 7 ครั้งสุดท้ายจัด

ที่เมืองฮาโกเน่ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 18-19 ธันวาคม 1986 (พ.ศ. 2529) จัดโดย เคดันเรน และจัดขึ้นในประเทศไทยอีก 2 ปี ต่อมา

สถานการณ์ทางการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในช่วง 10 ปีที่แล้ว

จากปี 2524 - 2528 ปริมาณการค้าของไทยที่ส่งออกไปญี่ปุ่นมีมูลค่าประมาณ 74,225 ล้านบาทในปี 2524 เป็น 92,415 ล้านบาทในปี 2528 ได้เพิ่มขึ้นทั้งการส่งออกและนำเข้า การส่งออกของไทยสู่ญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นมีมูลค่าจาก 21,704 ล้านบาทปี 2524 เป็น 25,818 ล้านบาทในปี 2528 อัตราการเพิ่มประมาณร้อยละ 4.57 ต่อปี และเพิ่มเป็นปีละ 17.99 ต่อปี (2524 - 2531) ในกรณีการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีมูลค่า 52,521 ล้านบาทในปี 2524 เป็น 66,587 ล้านบาทในปี 2528 อัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ย 7.77 % ต่อปี เพิ่มเป็นร้อยละ 19.22 ในระหว่างปี 2524-2531 โดยเหตุที่ฐานการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นขยายตัวอย่างรวดเร็วกว่าฐานการส่งออก จึงเป็นเหตุให้เกิดการขาดดุลการค้าจำนวนมหาศาลในปี 2524 จาก 30,817 ล้านบาท สูงขึ้นเป็น 40,758 ล้านบาทในปี 2528 และเป็น 84,493 ล้านบาทในปี 2531 อย่างไรก็ดี ถ้าเราพิจารณาความสัมพันธ์ด้าน

การค้าระหว่างประเทศใน 10 เดือนแรก (ม.ค.-ก.ย.) 2531 เปรียบเทียบกับตัวเลขปี 2528 จะพบว่า ปริมาณการค้าระหว่าง 2 ประเทศเพิ่มขึ้น 213,317 ล้านบาทเพิ่มเป็น 232,850 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.16 ปัจจุบันที่เป็นเหตุให้ปริมาณการค้าระหว่างไทย-ญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเกี่ยวข้องกับอัตราการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นน้อยกว่าอัตราการส่งออกจะเห็นว่า อัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.98 ขณะที่อัตราการนำเข้าเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 8.37 เท่านั้น และเนื่องจากมูลค่าส่งออกของผลิตภัณฑ์ของไทยในตลาดญี่ปุ่นมีน้อยกว่าฐานการนำเข้ามาก (ดูตารางที่ 1)

ดังนั้น แม้ว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันเมื่อปี 2531 ถึงร้อยละ 10.98 ก็ไม่สามารถชดเชยมูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.37 ได้ อย่างไรก็ดี การขาดดุลการค้าของไทยต่อญี่ปุ่นยังคงเพิ่มขึ้นเป็น 89,878 ล้านบาท ใน 9 เดือนแรกของปี 2532

โครงสร้างการส่งออกและนำเข้าระหว่างไทยและญี่ปุ่น

ก. โครงสร้างการส่งออก ถ้าพิจารณาโครงสร้างการส่งออกสินค้าไทยในหลาย ๆ ประเภทจากไทยไปสู่ญี่ปุ่นระหว่างปี 2524-2528 ปรากฏว่า ร้อยละ 64 ของการส่งออกทั้งหมดเป็นสินค้าเกษตร ที่เหลืออีกร้อยละ 25

เป็นสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งร้อยละ 6 เป็นสินค้าแร่ธาตุ และอีกร้อยละ 5 คือ อื่น ๆ (ตารางที่ 2)

โครงสร้างการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในระย 9 เดือนแรกปี 2529 เปรียบเทียบกับระยะเดียวกันกับปี 2528 แสดงว่าสินค้าเกษตรส่งออกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 62.6 เป็นร้อยละ 63 โดยเฉพาะสินค้าจำพวกประมงเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.1 เป็นร้อยละ 21.2 รองลงมาได้แก่สินค้าพวกปศุสัตว์ ได้เพิ่มขึ้นจาก 6.1 เป็นร้อยละ 8.0 สัดส่วนสินค้าเกษตรส่งออกได้ลดลงจากร้อยละ 40.4 เหลือเพียงร้อยละ 34.4 และสินค้าอุตสาหกรรมและแร่ธาตุมูลค่าส่งออกได้ลดลงจากร้อยละ 22.5 และ 5.3 เป็นร้อยละ 20.8 และ 2.7 ตามลำดับ

ข. โครงสร้างการนำเข้า โครงสร้างการนำเข้าประเทศไทยสำหรับสินค้าประเภทต่าง ๆ จากญี่ปุ่นใน 5 ปีที่แล้ว (2524-2528) แสดงว่า ร้อยละ 30.0, 29.2, 14.6, 13.6, และ 8.5 ของการนำเข้าทั้งหมดเป็นสินค้าทุน วัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์ชั้นกลาง เครื่องมือขนส่ง และยานพาหนะ สินค้าบริโภค ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ตามลำดับ

ค. การส่งออกเป้าหมายไปสู่ญี่ปุ่น คณะกรรมการเศรษฐกิจการค้าร่วมไทย - ญี่ปุ่น ได้กำหนดเป้าหมายการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น และแบ่งเป็นเป้าหมายการส่งออกดังนี้

ค-1 เป้าหมายส่งออกเฉพาะ

ค-2 เป้าหมายส่งออกรวม

เป้าหมายที่ได้ กล่าวไว้ในตารางที่ 6 และ 7 ได้กำหนดไว้ระยะ 5 ปี (2524-2528) 8 เดือนแรกในปี 2529 (ม.ค.-ส.ค.) ปรากฏว่า การส่งออกแท้จริงจากประเทศไทยเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดมักจะไม่สอดคล้องจากตารางที่ 6 และ 7

ในปี 2530 คณะกรรมการเศรษฐกิจและการค้าร่วมระหว่างไทย - ญี่ปุ่น ได้กำหนดมูลค่าเป้าหมายส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเป็นจำนวน 36,000 ล้านบาท มูลค่าสินค้าส่งออกมีอยู่ 18 รายการ เป้าหมายส่งออกเฉพาะไปญี่ปุ่นประมาณ 28,631 ล้านบาท และมูลค่าเป้าหมายการส่งออกในอีก 34 รายการ เป้าหมายการส่งออกรวมไปยังญี่ปุ่นมีประมาณ 4,037.07 ล้านบาท

ปลาหมึกแช่แข็งส่งออกไปญี่ปุ่นในปี 2530 มีมูลค่า 1,492 ล้านบาท (หรือ 12,353 ตัน) เปรียบเทียบกับ 750 ล้านบาท (หรือ 9,892 ตัน) ในปี 2529 หรือทั้งปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 24.88 และ 99.05 % ตามลำดับ

ในกรณีกุ้งแช่แข็ง ส่งออกไปญี่ปุ่นมีมูลค่า 1,490 ล้านบาท (หรือ 6,846 ตัน) ในปี 2530 เปรียบเทียบกับ 1,088 ล้านบาท (หรือ 5,904 ตัน) ในปี 2529 หรือเพิ่มขึ้นในอัตรา ร้อยละ 15.96 และ 36.88 ตามลำดับ

ยางธรรมชาติแผ่นรมควันชั้นที่ 4 ส่งออก มีมูลค่า 2,255 ล้านบาท (หรือ 97,599 ตัน) ในปี 2530 เปรียบเทียบกับ 1,521 ล้านบาท หรือ 75,444 ตันในปี 2529 ทั้งปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.26 และ 29.37 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

จ. **ตุลการคำ** ใน 10 เดือนแรกของปี 2532 ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปญี่ปุ่นมีมูลค่าประมาณ 71,486 ล้านบาท ในเวลาเดียวกัน ไทยนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่นมีมูลค่าประมาณ 161,364 ล้านบาท ทำให้ขาดดุลการค้าสูงสุดคือ 89,876 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม มันยังคงเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2531 เป็นมูลค่า 5,385 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.37

ฉ. **ปัญหาและอุปสรรคการส่งสินค้าไปสู่ญี่ปุ่น** เมื่อเวลาผ่านไป ปัญหาและอุปสรรคของการส่งออกจากประเทศไทยไปสู่ญี่ปุ่นสรุปได้ว่า

1. **น้ำมันละหุ่ง** ปัญหาที่สำคัญก็คือ ภาษีนำเข้าซึ่งเก็บจากน้ำมันละหุ่งจากไทยถึงร้อยละ 7.2 ขณะที่ญี่ปุ่นนำเข้าเมล็ดละหุ่งปริมาณมากจากสาธารณรัฐประชาชนจีนปราศจากภาษี

2. **ไก่สดแช่แข็ง** ในปี 2530 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันเป็นร้อยละ 30.10 และ 31.48 ตามลำดับ แต่

อุปสรรคของไก่สดแช่แข็งส่งออก ก็คืออัตราภาษีนำเข้าแตกต่างกันระหว่างไก่สดติดกระดูกและไก่สดไม่ติดกระดูก ทำให้สหรัฐอเมริกาสามารถส่งไก่สดติดกระดูกมาขายในญี่ปุ่นด้วยต้นทุนต่ำกว่าของไทย ไก่สดของสหรัฐฯ ติดกระดูกจ่ายค่าภาษีนำเข้าร้อยละ 11.3 และได้ลดลงเหลือร้อยละ 10 เมื่อ 1 เมษายน 2530 เป็นต้นมา ขณะที่ภาษีนำเข้าของไก่สดถอดกระดูกยังคงร้อยละ 14 สำหรับไทย

3. **ข้าวโพด** ปัญหาการค้าข้าวโพด ก็คือ เซ็ธราอ์ฟลาท็อกซิน ถ้าอ์ฟลาท็อกซินมีมากกว่า 20 ppb. แล้วผู้นำเข้าญี่ปุ่นพิจารณามาตรฐานในปีการค้า 2528 – 2529 ผู้ส่งเข้าญี่ปุ่นได้พยายามซื้อข้าวโพดชั้นทดลองประมาณ 70,000 ตัน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐาน เพราะว่าในส่วนเอกชน-รัฐบาลได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดพยายามแก้ปัญหาที่มีอยู่ รัฐบาลญี่ปุ่นได้ช่วยประเทศไทยในรูปของการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ โดยส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยทำการทดลอง และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรของไทย ในปี 2529 ญี่ปุ่นซื้อข้าวโพดจากไทยในรูปทดลองต่อไปอีก

4. **ผลไม้** ผลไม้สดจากประเทศไทยสามารถส่งไปขายยังญี่ปุ่น เช่น ทุเรียน องุ่น กล้วย สับปะรด และมะพร้าว เป็นต้น ปัญหาสำคัญยังคงสามารถเพิ่มการส่งผลไม้ไปสู่ญี่ปุ่นได้น้อยเนื่องจากกฎหมายกักกันพืชและกฎหมายอนามัย

ด้านอาหาร แม้ว่าผู้ส่งออกของไทยพยายามขายผลไม้ชนิดอื่น ๆ ให้แก่ญี่ปุ่น ตัวอย่างเช่น มะม่วง มะละกอ มังคุด เป็นต้น ในด้านญี่ปุ่นมักอ้างถึงว่ามะม่วงของไทยยังคงมีแมลงวันทองและเชื้อโรคติดอยู่ อย่างไรก็ตาม ในส่วนเอกชน - รัฐบาลพยายามพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้า เพื่อให้เป็นที่ยอมรับโดยตลาดต่างประเทศรวมถึงตลาดญี่ปุ่น

จ. ลู่ทางการค้าในอนาคต ผลึกภัณฑ์ซึ่งถูกส่งออกโดยประเทศไทยไปยังญี่ปุ่นกำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2530 เช่น ไข่สดแช่แข็ง ผลึกภัณฑ์สัตว์น้ำแช่แข็ง น้ำตาล และสับปะรดแช่แข็ง เป็นต้น ญี่ปุ่นได้เริ่มซื้อผลึกภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังสั่งซื้อในปริมาณน้อย ในปี 2530 ตัวอย่างเช่น ผักผลไม้สด ผลไม้กระป๋อง ผลึกภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋อง เป็นต้น (ผักสดยังคงถูกควบคุมอย่างเข้มงวด ไทยยังไม่สามารถส่งไปญี่ปุ่นได้ ญี่ปุ่นสั่งซื้อผักสดจากไต้หวันจำนวนมาก)

สถานการณ์เศรษฐกิจของญี่ปุ่นมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ไทยส่งสินค้าไปสู่ญี่ปุ่นมากขึ้นโดยเฉพาะเมื่อ 2 ปีที่แล้วมา เงินเยนมีค่าสูงขึ้นอย่างมาก ทำให้ไทยสามารถแข่งขันกับญี่ปุ่นได้ ปี 2530 ความสัมพันธ์ทางทูตระหว่างทั้งสองประเทศมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ในด้านประเพณีและวัฒนธรรม และแผนการต่าง ๆ ส่วนเอกชนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นในความ

สัมพันธ์ทางการค้า โดยเฉพาะในการประชุมครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างไทย - ญี่ปุ่นที่ฮาโกเน่ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 18 - 19 ธันวาคม 2529 นั้น หอการค้าไทยได้เสนอเรียกร้องให้ฝ่ายญี่ปุ่นลดภาษีขาเข้าของไก่ทอดกระดุกแช่แข็งให้ลดจากร้อยละ 14 เหลือร้อยละ 11.5 ในอนาคตนั้นคาดว่าจะการร่วมมือทางการค้าของเอกชนทั้งสองประเทศไม่เพียงแต่กำหนดเป้าหมายส่งออกประจำปีเท่านั้น แต่จะเน้นการลงทุนมากขึ้นและการลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมในประเทศมีมากขึ้น จนกระทั่งในปัจจุบันนี้ นักลงทุนชาวญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในไทยเพิ่มขึ้น แต่ก็เป็นการลงทุนในแง่การโยกย้ายอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กที่ไม่สามารถผลิตเพื่อแข่งขันกับต่างประเทศได้ เนื่องจากต้นทุนสูงขึ้นอันเนื่องมาจากค่าเงินเยนแข็งค่า และได้รับการกีดกันทางการค้าจากสหรัฐอเมริกามากขึ้นด้วย จึงได้อาศัยประเทศไทยเป็นฐานการผลิตของโรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กของญี่ปุ่นในไทยต่อไปเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายในโควตาของประเทศไทย ลักษณะการลงทุนในไทยจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่คนไทยมากนัก มักจะมาลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีดั้งเดิมแต่เทคโนโลยีระดับสูงกลับไปลงทุนในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น ในสหรัฐฯ และในตลาดร่วมยุโรป เป็นต้น

ตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ปลากระป๋อง ในประเทศญี่ปุ่น

ตลาดผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว การบริโภคประจำปีอยู่ประมาณ 200,000 ตัน อย่างไรก็ตาม การผลิตได้ลดต่ำลง เนื่องจากการลดลงในการส่งออกอย่างรวดเร็ว ปลาหน้ากระป๋องมีประมาณร้อยละ 60 ของตลาดในประเทศญี่ปุ่น ขณะที่ปลาซาบะกระป๋อง (canned mackerel) มีอยู่ร้อยละ 10 และอื่น ๆ อีกประมาณร้อยละ 30

การผลิตได้ลดลงปีแล้วปีเล่าจาก 339,000 ตันในปี 2528 เหลือเพียง 304,000 ตันในปี 2529 และเหลือ 277,000 ตัน ในปี 2530 การส่งออกในปี 2530 ประมาณ 88,000 ตัน หรือมากเท่ากับร้อยละ 30.2 ลดลงน้อยกว่าปีก่อน ทั้ง ๆ ที่การขายได้ลดลงเรื่อย ๆ การผลิตในญี่ปุ่นในปี 2530 ลดลงเกือบร้อยละ 9 เมื่อเทียบกับปี 2529 เพราะว่าปลาหน้าและปลาชนิดอื่น ๆ ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในการจำหน่ายในประเทศ ผลก็คือ อัตราการขายในประเทศต่อการส่งสินค้าทั้งหมดได้เพิ่มขึ้นปีแล้วปีเล่าจากร้อยละ 48.6 ในปี 2528 เป็น 66.1 % ในปี 2530 บางรายการแสดงถึงการลดลงอย่างรุนแรงในการผลิต ขณะที่รายการอื่นได้รับความสำเร็จในการขยายอุปสงค์ในประเทศด้วยผลชดเชยด้วยการลดลงในด้านการส่งออกหรือการเพิ่มการผลิตมากขึ้น

ปริมาณการผลิตในปี 2530 แบ่งตามรายการแสดงถึงการเพิ่มหรือลดลงดังได้กล่าวข้างล่างต่อไป การผลิตของปลาหน้ากระป๋องได้ลดลงอย่างมากถึงร้อยละ 48.4 จากปีก่อน เนื่องจากการส่งออกลดลง แต่อุปสงค์ในประเทศสำหรับปลาหน้าเกล็ดเหลืองทอดน้ำมันสูงขึ้นร้อยละ 14.2 อาจกล่าวได้ว่าสำหรับปลาซาบะกระป๋องก็เป็นเช่นเดียวกัน การผลิตปลาซาบะกระป๋องได้ลดลงร้อยละ 14.3 จากปีก่อน เนื่องจากการลดลงทั้งส่งออกและการขายภายในประเทศทำนองเดียวกันการผลิตปลาแซลมอนกระป๋องในปี 2530 ได้ลดลงร้อยละ 5.7 ถึง 65,000 ตัน การลดลงไม่ใช่เนื่องมาจากการลดลงของความนิยมของผลิตภัณฑ์ แต่เนื่องมาจากการขาดแคลนอุปทานของวัตถุดิบ การผลิตเนื้อสัตว์น้ำกระป๋องประเภทอื่น (canned sauries) ในปี 2530 ได้ประมาณ 91,000 ตัน หรือร้อยละ 5.6 น้อยกว่าปีก่อน แต่อุปสงค์ของสัตว์น้ำประเภทอื่น ๆ คิดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคตขอขอบคุณเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ เหมาะกับลู่ทางการจำแนกแจกจ่ายในหลายทาง ๆ หรือเพิ่มการพัฒนาผลิตภัณฑ์มากขึ้น

ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องประกอบด้วยปลาซาบะดิน ปลาซาบะซึ่งเป็นปลาทะเลชนิดหนึ่งคล้ายปลาหู ปลาคอดและปลาน้ำจืดทอดกับน้ำมัน ต้ม ดองไว้กับน้ำมันเชอิเทศ หรือ

ต้มกับเต้าเจี้ยวเพื่อให้ถูกรสชาติแก่ผู้บริโภคและ
เนือปลาวาฬต้ม และอื่น ๆ ยิ่งกว่านั้นผลิตภัณฑ์
ที่ตั้งใจใช้เพื่อเป็นของขวัญ เช่น ปู หอย และ
ปลาซาเวียร์ที่ขายอยู่ในตลาด

ฐานะของประเทศในกลุ่มอาเซียน ในตลาดญี่ปุ่น

ปริมาณของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องส่ง
เข้าจากประเทศอาเซียนในปี 2530 แสดงถึง
ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วผลิตได้ ถึง 2,326
ตัน ในปี 2530 จาก 854 ตัน ในปี 2529 และ
918 ตัน ในปี 2528 อัตราส่วนของการส่งเข้า
จากชาติอาเซียนกับการนำเข้าผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ
กระป๋องทั้งหมดของญี่ปุ่นได้เพิ่มจากร้อยละ
27.2 ในปี 2528 เป็นร้อยละ 38.8 ปี 2530
แบ่งไปตามประเทศที่มา มากกว่าร้อยละ 98
ของสัตว์น้ำกระป๋องส่งเข้าจากกลุ่มประเทศ
ตารางที่ 9 ฐานะของกลุ่มประเทศอาเซียนในตลาดญี่ปุ่นสำหรับผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋อง
ปี 2528-2530

อาเซียนมาจากประเทศไทยเพราะ ราคาสัตว์น้ำ
กระป๋องถูกเนื่องจากราคาระบบบรรจุของไทย
ถูกและต้นทุนค่าแรงต่ำ จึงทำให้ประเทศไทย
สามารถครองตลาดผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องได้
ในกลุ่มอาเซียน พร้อมทั้งเงินเยนญี่ปุ่นมีค่าแข็ง
ตัวนับตั้งแต่ฤดูใบไม้ร่วงปี 2528 เป็นต้นมา
บริษัทประมงสำคัญ ๆ และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์
น้ำกระป๋องในญี่ปุ่นได้มอบให้บริษัทในประ-
เทศไทยผลิตเพื่อส่งออกแทน การนำเข้าจาก
ประเทศไทยปี 2530 เพิ่มขึ้น 2.5 เท่าใน
ปริมาณ และ 5 เท่าในด้านมูลค่ามากกว่าปีก่อน
โดยแบ่งออกตามรายการดังนี้ ปูและหอยมีมาก
กว่า 3 เท่า และปลาหมึกเพิ่มขึ้น 5 เท่าใน
ปริมาณที่ส่งไปขายยังญี่ปุ่นในปีก่อน

นอกจากไทยแล้ว การนำเข้าจากมาเลเซีย
อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ กำลังเพิ่มขึ้น

กลุ่มประเทศอาเซียน	2528		2529		2530	
	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง
ประเทศไทย	909	99.0	838	98.1	2,261	97.2
อินโดนีเซีย	—	—	4	0.5	16	0.7
ฟิลิปปินส์	6	0.7	—	—	4	0.2
มาเลเซีย	3	0.3	12	1.4	45	1.9
สิงคโปร์	—	—	—	—	—	—
ประเทศอาเซียนทั้งหมด	918	100	854	100	2,326	100
อาเซียน/การนำเข้าทั้งหมด (%)	27.2		23.8		38.8	

ในอนาคตคาดว่า ประเทศกลุ่มอาเซียนจะ
ครองตลาดผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องเพิ่มขึ้นใน
ตลาดญี่ปุ่น

ความพึงใจของผู้บริโภคในญี่ปุ่น

การเปลี่ยนแปลงอย่างมากในวิถีชีวิตความ
เป็นอยู่ของคนญี่ปุ่นทำให้อาหารกระป๋องมีความ
สำคัญมากขึ้น ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงใน
สิ่งกระตุ้นต่อผู้บริโภคในด้านการซื้อและการ
แข่งขันกัน อาหารแช่แข็งและผู้บรรจุกระป๋อง
ได้เปลี่ยนแนวความคิดมาพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์
มากขึ้น

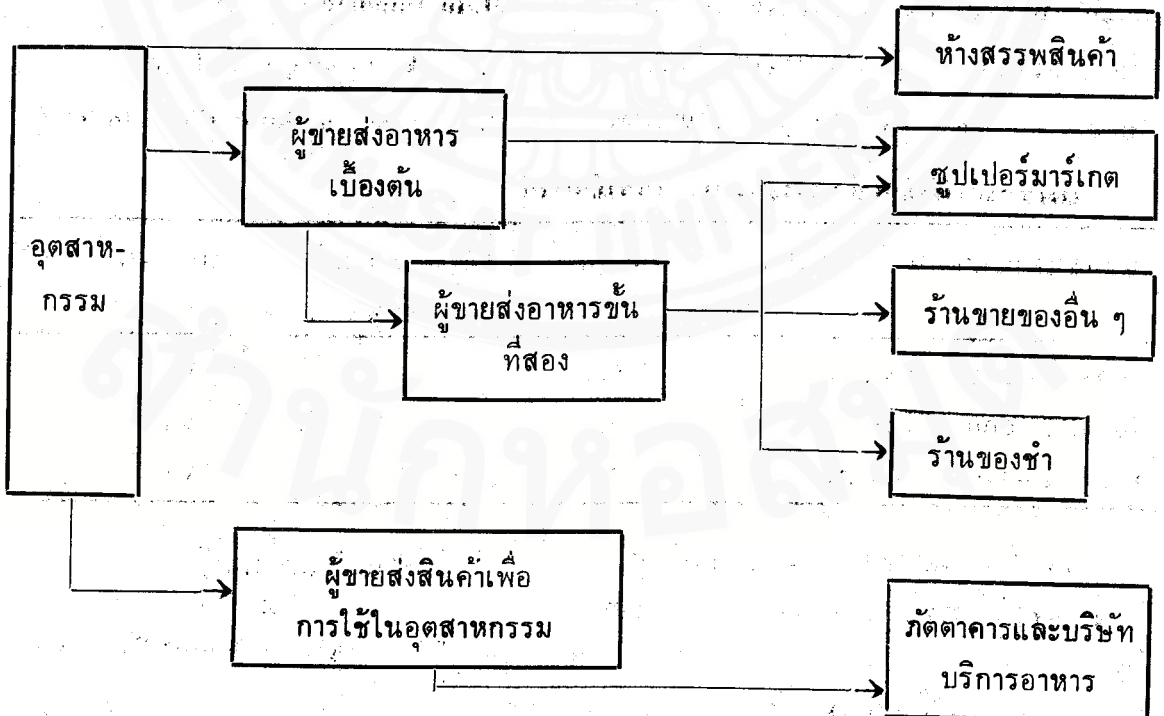
จากการสังเกตแนวโน้มล่าสุดเป็นการยอมรับ
ผลิตภัณฑ์ใหม่ คือ ใช้กระป๋องอะลูมิเนียม
การพัฒนาหีบห่อแห่งลดความเค็มของอาหาร

และปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อเอาใจผู้
บริโภคมุ่งสู่ที่เรียกว่า “ความสะดวก บริโภค
ง่าย และสุขภาพดี”

ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องในปัจจุบันถูกใช้
บริโภคอย่างกว้างขวางร่วมกับเครื่องดองของเมา
อาหารในครัวเรือนและอื่น ๆ มีสิ่งชี้ให้เห็นถึง
แนวโน้มของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องชนิด
ต่าง ๆ และอาหารทะเลบรรจุกระป๋องที่มี
คุณภาพสูงได้รับความนิยมจากคนหนุ่มสาว
มากขึ้น

วิธีการตลาดของผลิตภัณฑ์สัตว์ น้ำกระป๋อง

วิธีการตลาดของผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋อง
จะได้แสดงรูปภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

จำนวนผู้บรรจุกระป๋องในญี่ปุ่นมีประมาณ 150 ราย เมื่อค่าเงินเยนสูงขึ้น ทำให้ผู้บรรจุกระป๋องผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแย่ง ตลาดผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องในญี่ปุ่นมีลักษณะเป็นชนิดผู้ขายน้อย (oligopoly) มีประมาณ 10 บริษัทใหญ่ที่สุด ครองตลาดร้อยละ 90 ของการขายผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องทั้งหมด

บริษัทที่จำหน่ายในประเทศญี่ปุ่นที่สำคัญ ได้แก่ Taiyo Fishery, Nippon Gyogyo (Akebono), Inaba Shokuhin, Hoko Fishing (Honiho)

ผู้ขายส่งอาหารเป็นผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์กระป๋องโดยทั่วไป เป็นไปตามการตรวจสอบการตลาด (ดังรูปที่ 1) โดยเหตุที่มีอุปสงค์สำหรับปูกระป๋องหรือผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงชนิดอื่น เพื่อใช้เป็นของขวัญ ผู้ทำการบรรจุกระป๋องขายโดยตรงให้กับห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เกต

อัตรากาสิโนำเข้าและระบบการนำเข้า

เลขที่สินค้านำเข้าและรายละเอียด	อัตรากาสิโนำเข้า	อัตรากาสิโนำเข้าสำหรับประเทศอาเซียน	ระบบการนำเข้า
1604.11-090 แชลมอน	9.6	7.2	AA
1604.12-000 เซอร์ริง	9.6	7.2	AA
1604.13-010 ชาร์ดิน	9.6	7.2	AA

ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำกระป๋องไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎข้อบังคับในการนำเข้าแต่อย่างใด นำเข้าโดยเสรี

สิ่งที่ควรทราบในการนำเข้า

มีส่วนแบ่งประมาณร้อยละ 70 ของการขายปลีกทั้งหมด

อัตราส่วนการขายไปสู่ภัตตาคารประมาณร้อยละ 10 ของการขายทั้งหมด ผู้ใช้ในด้านธุรกิจขนาดเล็ก ซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าวที่ซูเปอร์มาร์เกตใกล้บ้าน

ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกและนำเข้า

Name of Association

1. Japanese Agricultural Standards Association

2. Japan Canned Foods Exporters Association

3. The Japan Canned Food

Main Importers

1. Hoko Fishing Co., Ltd.

2. Kanematsu Goshu Co., Ltd. etc.

1. วิธีปฏิบัติในการนำเข้า

2. กฎหมายสาธารณสุขและอนามัยด้าน

อาหาร

2.1 ความต้องการเพิ่มเติมให้ระบุ

ปริมาณและมาตรฐาน

ตัวอย่างเช่น

2.2 ความต้องการเพิ่มเติมเกี่ยวกับ

สารที่ผสมกับอาหาร

ชื่อผลิตภัณฑ์

ชื่อของสารเคมี

มาตรฐานของทราฟ

ผลิตภัณฑ์หอยและปลาแปรรูป

Sweetener

Maximum residual amount :

บรรจุขวดและกระป๋อง

Socium Saccharin

0.2 g/kg

3. การกำหนดส่วนประกอบ น้ำหนัก ของผลิตภัณฑ์

Name : Mackerel pike, boiled

Ingredients : Mackerel pike, salt

Solids weight : 176 grams

Total weight of contents : 33g grams

Notes on use : 000

Date of Import : July 26, 1988

Country of origin 000

Importers : 000 Trading Co. Ltd.

000 Kasumigaseki, Chiyoda-Ku, Tokyo

Date of Manufacture : Given on lid of can

Vender : 000 Trading Co. Ltd.

000 Kasumigaseki, Chiyoda-Ku, Tokyo

การกำหนดส่วนประกอบ น้ำหนักรวมของผลิตภัณฑ์ ควรใช้ภาษาญี่ปุ่น

สรุปและข้อเสนอแนะ

ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่สำคัญประเทศหนึ่งในโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นประเทศในทวีปเอเชีย ญี่ปุ่นต้องช่วยรับผิดชอบร่วมกับประเทศกำลังพัฒนาที่แตกต่างกันในภูมิภาคเช่นเดียวกับประ-

เทศไทยที่พยายามส่งเสริมให้เกิดเสถียรภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

ไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับญี่ปุ่นมานาน และเป็นมูลค่าเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทำให้ฐานะเสียเปรียบในระยะยาว จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือระหว่างไทย-ญี่ปุ่นทั้งในระดับ

ทางการและระดับรัฐมนตรีขึ้น ซึ่งมีเป้าหมายขยายปริมาณการค้าร่วมกันและลดช่องว่างการขาดดุลการค้าให้แคบลง

แม้ว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันในปี 2531 ถึงร้อยละ 11 ก็ไม่สามารถชดเชยมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 การขาดดุลการค้าของไทยต่อญี่ปุ่นคงเพิ่มขึ้น 89,878 ล้านบาทในช่วง 9 เดือนของปี 2532

โครงสร้างการส่งออกสินค้าเกษตรประมาณร้อยละ 63 เป็นสินค้าประมงเพิ่มจากร้อยละ 16 เป็นร้อยละ 21 ในปี 2529 รองลงมาได้แก่ปศุสัตว์ร้อยละ 8 สัตว์สวนสินค้าเกษตรส่งออกได้ลดลงจากร้อยละ 40 เหลือร้อยละ 34 สินค้าอุตสาหกรรมและแร่ธาตุมูลค่าส่งออกได้ลดลงจากร้อยละ 22.5 และ 5.3 เหลือร้อยละ 20.8 และ 2.7 ตามลำดับ โครงสร้างการนำเข้าได้ส่งเข้าสินค้าทุนมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ขั้นกลาง เครื่องมือขนส่ง และยานพาหนะ สินค้าผู้บริโภค และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เป็นต้น

ในปี 2532 ในช่วง 10 เดือนแรก ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปญี่ปุ่นมีมูลค่าประมาณ 71,486 ล้านบาท นำเข้ามูลค่า 161,364 ล้านบาท ขาดดุล 89,878 ล้านบาท เพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2531 ร้อยละ 6.37

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งสินค้าไปขายยังประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ปัญหาภาษีขาเข้าที่เก็บไม่เท่าเทียมกันระหว่างประเทศ คุณภาพของสินค้า ขบวนการปฏิบัติทางศุลกากร การบรรจุหีบห่อ เป็นต้น สินค้าเกษตรที่ส่งไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่นที่ต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าวได้แก่ น้ำมันละหุ่ง ข้าวโพด ผลไม้ เป็นต้น

สู่ทางการค้าในอนาคต ผลิตภัณฑ์ซึ่งถูกส่งออกจากไทยไปสู่ญี่ปุ่น กำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2530-2531 เช่น ไก่สดแช่แข็ง ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ น้ำตาล แอลกอฮอล์ สับปะรดกระป๋อง และผลไม้สด เป็นต้น ญี่ปุ่นสั่งเข้าจากไทยแต่ก็เป็นจำนวนไม่มากนัก ในปี 2530 ควรเร่งปรับปรุงคุณภาพให้อยู่ในมาตรฐานของญี่ปุ่น จะได้ส่งออกสินค้าเหล่านี้มากขึ้น ยังมีพืชผลบางชนิดยังไม่สามารถส่งไปจำหน่ายยังญี่ปุ่นได้เช่น ผักสด ซึ่งตลาดผักสดขณะนี้ใหญ่มากในญี่ปุ่น ญี่ปุ่นจะสั่งจากไต้หวันและเกาหลี เนื่องจากสองประเทศนี้ไม่ค่อยได้ใช้ยาฆ่าแมลงมากนัก มีวิธีทำความสะอาดที่ถูกต้องและพืชผลผักสวนใหญ่มักจะต้องดองและใส่เกลือก่อนส่งออกไปญี่ปุ่น แล้วญี่ปุ่นก็จะปรุงรสอีกทีหนึ่งเพื่อสุขภาพอนามัย แต่ผักของไทยยังไม่สามารถส่งไปได้เพราะยังมีสารเคมีโดยเฉพาะยาฆ่าแมลงอยู่มากเกินขีดจำกัด นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ปลากระป๋องของไทยยังมีโอกาสเจาะตลาดญี่ปุ่นได้มากแต่จำเป็นต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. ควรมีการสำรวจตลาดผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ว่า คนญี่ปุ่นชอบสินค้าประเภทใด รสนิยมเป็นอย่างไร ชอบเค็มน้อย หวานน้อยหรือไม่ อย่างไร

2. วัตถุดิบที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ปลากระป๋องจะต้องปราศจากสารเคมีที่ห้ามนำเข้าญี่ปุ่น ซึ่งผู้ผลิตในไทยควรให้ความสนใจ

3. วิธีการผลิต ส่วนผสมของวัตถุดิบชนิดต่าง ๆ ควรระบุวันที่ผลิต วันที่หมดอายุให้ละเอียด ตามขบวนการปฏิบัติทางศุลกากรของญี่ปุ่น

4. กระป๋องที่ใช้เป็นภาชนะบรรจุ ต้อง

ได้รับการตรวจสอบด้านความสะอาดมาอย่างดีด้วยความร้อนก่อนบรรจุ

5. วิธีการและขนาดของหีบห่อ วิธีการบรรจุหีบห่อและกล่องหีบห่อควรใช้ขนาดเท่าใดในญี่ปุ่น ควรบรรจุของชาวญี่ปุ่นเป็นครอบครัววัยสี่และเล็ก การหีบห่อควรเป็นขนาดเล็กพอเหมาะซึ่งต้องเสียต้นทุนสูง แต่ราคาขายก็สูงด้วย

6. ภาษีที่จะต้องเสียในการนำเข้าควรตรวจสอบรายละเอียดอัตราภาษีที่จะต้องเสียก่อนนำเข้าว่า เสียในอัตราเท่าใด เข้าโดยเสรีได้หรือไม่

7. การขนส่ง ถ้าหากสินค้ามีคุณภาพมาตรฐานถูกใจผู้บริโภคชาวญี่ปุ่น ค่าขนส่งก็จะถูก เพราะขายเป็นจำนวนมากสามารถขนส่งได้ครั้งละมาก ๆ

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการค้าระหว่างประเทศระหว่างไทยกับญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2524-2532

ปี	ปริมาณการค้า	อัตราเพิ่มหรือลด	มูลค่าของการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น	อัตราเพิ่มหรือลด	มูลค่าการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่น	อัตราเพิ่มหรือลด	ดุลการค้า
2524	74,225	—	21,704	—	52,521	—	— 30,817
2525	68,033	-8.34	21,947	1.11	46,086	- 12.25	— 24,138
2526	86,845	27.65	22,087	0.64	64,757	40.52	— 42,670
2527	88,846	2.30	25,787	16.75	66,059	2.01	— 43,272
2528	92,415	4.02	25,828	0.16	66,587	0.80	— 40,759
2529	96,790	4.73	33,134	28.29	63,656	- 4.4	— 30,522
2530	131,472	35.83	44,608	34.83	86,864	36.46	— 42,256
2531	213,317	62.25	64,412	44.40	148,905	71.42	— 84,493
2532	232,850	9.16	71,486	10.98	161,364	8.37	— 89,878

(ม.ค.-ต.ค.)

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 2 โครงสร้างการส่งออกของไทยสู่ญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2524-2530

(ร้อยละ)

รายการสินค้า	2524	2525	2526	2527	2528	2530
เกษตร	67.8	62.7	61.0	63.6	63.1	57.8
อุตสาหกรรม	23.1	27.0	29.1	24.2	19.8	24.8
เหมืองแร่	7.2	6.9	6.4	5.2	6.1	3.1
อื่น ๆ	1.9	3.4	3.5	7.0	11.0	14.3

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 3 โครงสร้างของการส่งออกของไทยสู่ญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2528 - 2530

(ล้านบาท)

รายการสินค้า	2528		2529 (ม.ค.-มิ.ย.)		2530	
	มูลค่า	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%
ส่งออกทั้งหมด	25,813	100	15,485	100	44,607.9	100
1. การเกษตร	16,276	63	9,864	64	25,802.4	57.8
1.1 พืชผล	10,059	39	5,334	34	—	—
1.2 ประมง	4,667	18	3,278	21	—	—
1.3 ปศุสัตว์	1,530	6	1,251	8	—	—
2. อุตสาหกรรม	5,124	20	3,217	21	11,066.6	24.8
3. เหมืองแร่	1,582	6	424	3	1,374.3	3.1
4. อื่น ๆ	2,830	11	1,980	13	6,364.6	14.3

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 4 โครงสร้างการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่น

(ร้อยละ)

รายการสินค้า	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
ยอดรวมนำเข้า						63656	86864
น้ำมันและ							
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	2.3	1.5	0.8	0.7	0.5	0.5	0.5
สินค้าทุน	31.2	31.4	35.2	34.1	32.7	39.8	42.3
วัตถุดิบและ							
สินค้าขั้นกลาง	31.3	31.6	27.1	26.7	29.7	30.3	28.1
สินค้าผู้บริโภค	11.9	13.2	13.2	15.0	14.5	15.0	12.7
เครื่องมือการขนส่ง							
และยานพาหนะ	16.4	14.3	16.0	15.1	11.1	11.5	14.2
อื่น ๆ	6.9	8.0	7.9	8.4	11.5	2.7	2.2

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์
สถิติการค้าประจำปี 2530

ตารางที่ 5 โครงสร้างการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2528 - 2530

(ล้านบาท)

รายการสินค้า	2528		2528 (ม.ค.-มิ.ย.)		2529		2530	
	มูลค่า	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%
นำเข้าทั้งหมด	66,587	100	35,494	100	63,656	100	86,864	100
น้ำมันและ								
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	348	0.5	195	0.6	329	0.5	435	0.5
สินค้าทุน	28,340.6	47.0	15,250	43.0	25,340	40.0	36,777	42.0
วัตถุดิบและ								
สินค้าขั้นกลาง	19,762	30.0	10,701	30.0	19,311	30.0	24,452	28.0
สินค้าผู้บริโภค	9,645	14.0	5,278	15.0	9,535	15.0	11,007	13.0
เครื่องมือการ								
ขนส่งและ								
ยานพาหนะ	7,376	11.0	3,562	10.0	7,302	12.0	12,366	14.0
อื่น ๆ	1,114	2.0	508	1.0	1,694	2.5	1,826	2.0

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 6 มูลค่าการส่งออกจริงของไทยกับเป้าหมายกำหนดโดย 2 ประเทศ ปี พ.ศ. 2524-2529

						(ล้านบาท)
ส่งออก	2524	2525	2526	2527	2528	2529 (ม.ค.-ธ.ค.)
ส่งออกทั้งหมด						
เป้าหมาย	26,000	23,000	26,000	31,000	34,000	30,000
ส่งออกจริง	21,704	21,947	22,087	22,787	25,828	20,936
% ของเป้าหมาย	83.48	95.42	84.9	73.5	76.0	69.8
เป้าหมายหลัก	20,599	15,619	15,991	20,411	21,904	22,794
ส่งออกจริง	15,028	14,954	15,732	16,349	16,751	16,261
% ของเป้าหมาย	72.98	95.74	98.38	80.10	76.47	71.34
เป้าหมายรอง	2,314	2,565	2,689	2,828	2,900	3,300
ส่งออกจริง	1,558	1,603	1,437	1,394	3,043	1,264
% ของเป้าหมาย	67.35	62.49	53.41	49.30	104.9	38.32

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง และหอการค้าไทย

ตารางที่ 7 เบ้าหมายการส่งออกสินค้า 13 รายการไปสู่ญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2530

รายการสินค้า	เป้าหมายเสนอโดยไทย		เป้าหมายตกลงร่วมกัน	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
1. ถั่วเขียว (ดำ)	40,000	380.00	40,000	380.00
2. ผลิตภัณฑ์ทะเลแห้ง				
2.1 น้ำมันทะเลแห้ง	2,500	45.00	2,500	45.00
3. ไก่แช่แข็ง	75,000	3,900.00	75,000	3,900.00
4. แอลกอฮอล์ (ล้านลิตร)	23	155.00	23	155.00
5. ผลิตภัณฑ์ปอ	28,000	418.00	28,000	418.00
6. ข้าวโพด	300,000	620.00	300,000	620.00
7. ผลิตภัณฑ์ประมงแช่แข็ง				
7.1 ปลาหมึกแช่แข็ง	15,000	1,755.00	15,000	1,755.00
7.2 ปลาสด	13,000	743.60	13,000	743.60
7.3 ปลาหมึกเส้น	5,000	78.00	5,000	78.00
7.4 กุ้ง	9,000	1,942.20	9,000	1,942.20
7.5 อื่น ๆ	1,000	52.00	1,000	52.00
8. ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูป				
8.1 ปลาหมึกแห้ง	5,000	1,040.00	5,000	1,040.00
8.2 อื่น ๆ	2,000	182.00	2,000	182.00
9. กาคนาตาล	300,000	351.00	300,000	351.00
10. ยางธรรมชาติ	420,000	8,800.00	360,000	7,200.00
11. ครั่ง	1,500	58.50	1,200	40.80
12. น้ำตาล	400,000	1,900.00	400,000	1,900.00
13. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง				
13.1 แป้ง	150,000	648.00	150,000	648.00
13.2 มันสำปะหลังอัดเม็ด	400,000	854.40	400,000	854.40
รวมทั้งสิ้น		23,922.70		22,311.00

ที่มา : สภาหอการค้าไทย

ตารางที่ 8 การส่งออกสินค้าเกษตรของไทยสู่ญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2529-2530

รายการ	2530		2529	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
1. ยางแผ่นรมควันชั้นที่ 3	210,758	4,882	189,160	3,757
2. ไก่สดแช่แข็ง	75,055	3,749	57,888	2,849
3. ปลาหมึกแช่แข็ง	17,907	2,339	17,427	2,846
4. กุ้งแช่แข็ง	12,391	2,870	9,385	2,092
5. ยางแผ่นรมควันชั้นที่ 4	97,599	2,255	93,560	1,839
6. น้ำตาลดิบ	432,871	1,821	383,214	1,272
7. ปลาหมึกกล้วยใส่ เกลือแช่น้ำเกลือ หรือตากแห้ง	3,629	1,118	2,897	782
รวม		19,031		15,437

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

เอกสารอ้างอิง

1. กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. สถิติการค้าประจำปี พ.ศ. 2529, 2530 และ 2531.
2. JETRO, *Plant Quarantine Japan*.
3. JASA, *Guide of Japanese Agricultural Standards : for Foreign Business 1986*.